

Laboration 1, Databashantering med MySQL

Av: Marcus Rejås <marcus@rejas.se>

I denna laboration skall du se till att du kommer åt databasmotorn och att det fungerar. Du kommer också att skapa en tabell i din databas och mata in några poster i den.

Kapitel 7 i Björk¹ är en bra hjälp.

Installera ssh-klienten

Ifall du inte sedan förr har PuTTY eller någon annan SSH-klient installerat så måste du börja med att installera en ssh-klient och göra dig hemmastadd i den nu. Hur man gör står i ett separat blad som du fick samtidigt som detta.

Logga in på servern (custor.rejas.se)

Hur man gör detta står också i dokumentet om PuTTY, när du loggat in skall du på sista raden se en **kommandoprompt** som ser ut ungefär så här:

```
| rejas@custor:~$
```

Det är vid denna prompt som du ger kommandon till **servern**. Du kan prova kommandot "**ls**" som betyder "lista filer", varje kommando körs när du trycker <Enter> (Du skriver det som är fet-stil nedan, resten skriver systemet).

```
| rejas@custor:~$ ls  
bin public_html tmp  
rejas@custor:~$
```

Vill du se aktuell tid ger du kommandot "**date**":

```
| rejas@custor:~$ date  
Wed Feb 11 19:03:53 CET 2004  
rejas@custor:~$
```

För att skriva ett kommando du nyss skrivit kan du använda historikfunktionen, den fungerar så att du kan bläddra mellan tidigare skrivna kommandon med hjälp av upp- och ner-piltangenterna. Prova att trycka pil upp och tryck <Enter> när kommandot "**ls**" visas igen.

Att använda denna historikfunktion är väldigt smidigt. Det finns en historikfunktion både i "skalet" på servern och i MySQL-klienten. Funktionen fungerar även mellan de gånger du loggar in och ut på servern så om du inte minns vad du gjorde sist så är det bra att använda historikfunktionen.

För att logga ut från servern ger du kommandot **exit**, men det behöver du inte göra ännu ...

```
| rejas@custor:~$ exit
```

Det vi har jobbat med nu är inloggningen **till servern**. På servern skall vi nu köra en databasklient för att tala med databasen. Alla SQL-kommandon som vi kommer att gå igenom skall köras i databasklienten. Blanda inte ihop kommandoprompten på servern och de som du ser när du startat databasklienten. Det är inte svårt men många blandar i hop dem i början.

Nu är det dags att starta databasklienten.

---

1 <http://www.jonasbjork.net/databas/>

Starta databasklienten

För att komma åt databasen måste man använda ett program som kallas för en databasklient. Det finns flera olika sådana och vi kommer längre fram i kursen att ansluta till databasen med PHP men tills vidare skall vi använda den klient som följer med MySQL. Denna databasklient heter "**mysql**" och kan startas med en mängd olika argument, till exempel följande

"-h **custor.rejas.se**" betyder att vi skall använda databasservern "custor.rejas.se", (-h står för host som betyder värd, eller dator). Eftersom vi är inloggade på custor.rejas.se kan vi även använda **localhost** eller helt strunta i att ange vilken host vi skall använda.

"-p" betyder att vi skall ange lösenordet när vi loggar in

"**rejas**" är den databas som vi skall använda, det **skall vara ditt inloggningsnamn**.

Så här kan det se ut:

```
rejas@custor:~$ mysql -h custor.rejas.se -p rejas
Enter password:

Welcome to the MySQL monitor.  Commands end with ; or \g.
Your MySQL connection id is 102 to server version: 4.0.16-log

Type 'help;' or '\h' for help. Type '\c' to clear the buffer.

mysql>
```

Tips!

Du kan skapa en fil som heter **.my.cnf** i din hemmakatalag så behöver du inte skriva vilken datoradress, användarnamn, lösenord och databas du vill använda. På custor.rejas.se kan du skapa en .my.cnf genom att de kommandot **make_my.cnf**

```
rejas@custor2:~$ make_my.cnf
Ange ditt lösenord (kolla noga så att det blir rätt): xxxxxx
rejas@custor2:~$
```

Efter detta kan du logga in till databasen genom att bara skriva **mysql** vid prompten

```
rejas@custor2:~$ mysql
Welcome to the MySQL monitor.  Commands end with ; or \g.

Your MySQL connection id is 8675 to server version:
4.0.24_Debian-10-log

Type 'help;' or '\h' for help. Type '\c' to clear the buffer.

mysql>
```

Som du ser så står du nu vid en ny kommandoprompt som ser ut så här:

```
| mysql>
```

Vid denna skriver du **kommandon till databasen**. Jämför med prompten innan som var för att ge kommandon till systemet. Även vid denna prompt har du samma historikfunktion som du hade vid systemprompten, men här bläddrar du mellan kommandona till databasen. Vi testar lite kommandon så att vi ser att det fungerar. Kommandot "SHOW TABLES" visar alla tabeller i databasen. **Alla kommandon till databasen avslutas med semikolon ";"** (det behöver de inte göra vid systemprompten).

```
mysql> SHOW TABLES;
Empty set (0.00 sec)

mysql>
```

I detta fall fanns det inga tabeller att visa eftersom vi inte har skapat några ännu. Men vad hade hänt om vi glömt att skriva ett semikolon på slutet?

```
mysql> SHOW TABLES
->
-> ;
Empty set (0.00 sec)

mysql>
```

Nu när jag tryckte <Enter> efter "SHOW TABLES" visades en ny prompt. Denna prompt visar att jag är på en ny rad men fortfarande på samma kommando. Jag tryckte <Enter> två gånger, sedan skrev jag ett semikolon för att avsluta kommandot. Som du såg så gick det bra, det går att dela upp kommandon på flera rader om man vill bara avslutar dem med semikolon.

För att lämna databasklienten så ger du kommandot "\q". De kommandon som börjar med bakstreck "\ " är specialkommandon till databasklienten och dessa skall inte avslutas med semikolon.

```
mysql> \q
Bye
rejas@custor:~$
```

Starta nu databasklienten igen och upprepa det vi gjort nu **minst en gång**. Detta skall du kunna göra i sömnen. Anteckna gärna och titta i den lilla **lathunden till MySQL** som du har fått.

Skapa en tabell

Skapar en tabell gör man med kommandot CREATE TABLE vi börjar med att skapa en liten testtabell med ett fält som vi kallar för namn och som innehåller text (max 10 tecken). Syntaxen för kommandot CREATE TABLE ser i sin enklaste form ut så här:

```
mysql> CREATE TABLE test ( namn char(10) );
Query OK, 0 rows affected (0.01 sec)
```

Vi skapar en tabell som heter "test" och som innehåller ett fält av typen char(10), för mer information om typer se **appendix a** i Björk².

Vill man skapa en tabell med fler fält än ett så kan man naturligtvis göra det. Då anger man fälten inom parentes efter tabellnamnet åtsiktjda med kommatecken. Till exempel:

```
mysql> CREATE TABLE test2 ( namn char(20), enamn char(20) );
Query OK, 0 rows affected (0.18 sec)
```

Men nu fortsätter vi med tabellen **test**. Vi kollar att tabellen verkligen skapades:

```
mysql> SHOW TABLES;
+-----+
| Tables_in_rejas |
+-----+
| test            |
| test2          |
+-----+
2 rows in set (0.00 sec)
```

2 <http://www.jonashjork.net/databas/>

Jodå, den verkar ju ha skapats. Vi kan titta närmare på fälten med kommandot "**SHOW FIELDS FROM <tabell>**" eller "**EXPLAIN <tabell>**".

```
mysql> SHOW FIELDS FROM test;
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
| Field | Type      | Null | Key | Default | Extra |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
| namn  | char(10)  | YES  |     | NULL    |      |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
1 row in set (0.04 sec)

mysql>
```

Prova både "**SHOW FIELDS FROM <tabell>**" och "**EXPLAIN <tabell>**".

Mata in data i tabellen

Nu när vi har vår lilla tabell, vill vi stoppa in lite värden i den. De gör vi med kommandot "**INSERT INTO**". Med **INSERT INTO** stoppar man in en post i taget i sin tabell. Om posten har flera fält (den tabell vi gjort nu har ju bara ett fält) så se till att fylla alla fält, eller så många som möjligt, med data redan när posten skapas.

```
mysql> INSERT INTO test (namn) VALUES ('kalle');
Query OK, 1 row affected (0.00 sec)
```

Om man har flera fält i sin tabell och man vill skapa poster är det enklast att fylla alla fält på en gång. Till exempel:

```
mysql> INSERT INTO test2 ( namn, enamn) VALUES ('Kalle', 'Anka');
Query OK, 1 row affected (0.01 sec)
```

Stoppa nu in några fler namn i tabellen **test**.

Ställa frågor till databasen, välja ur en tabell

Att ställa frågor till en databas innebär att man gör vissa operationer på poster. Det vi gjorde ovan som skapade tabellen och posterna kallas också för frågor även om de kanske inte direkt ses som frågor. Den enklaste frågan är att välja poster ur en tabell. När man väljer ut data ur en eller flera tabeller kallas det ibland att man gör en urvalsfråga. Det gör man med kommandot "**SELECT <vad> FROM <vilken tabell>**" som i sin enklaste form ser ut enligt nedan.

```
mysql> SELECT * FROM test;
+-----+
| namn  |
+-----+
| kalle |
| kajsa |
| knatte|
| tjatte|
| fnatte|
+-----+
5 rows in set (0.00 sec)

mysql>
```

Tecknet * betyder ungefär "**allt**", man kan läsa ut kommandot ovan som "**VÄLJ ALLT FRÅN test**".

Radera poster från en tabell

Man kan radera poster från en tabell med kommandot "**DELETE FROM ...**", observera att detta

är ett destruktivt kommando som raderar saker. Det finns inget **"undo"**. Gör man en **"DELETE FROM tabell"** så kommer allt i tabellen att tas bort. Vi måste begränsa vad som skall tas bort med hjälp av **"WHERE"**. Se nedanstående exempel:

```
mysql> DELETE FROM test WHERE namn='fnatte';
Query OK, 1 row affected (0.80 sec)

mysql>
```

Märk att 'fnatte' är inom apostrofer i exemplet ovan. Alla textstängar måste vara inom apostrofer eller citationstecken för att tolkas rätt. Apostroferna hittar du på tangenten ovanför den högra shift-tangenten på tangentbordet.

I exemplet ovan raderades raden där fältet namn innehåller **"fnatte"**. En **WHERE**-sats kan man använda tillsammans med de flesta andra satser. Till exempel **"SELECT"**. Som du ser så raderas posten utan minsta förvarning ovan. Ofta kan det vara bra att testa med ett oförstörande kommando som till exempel **"SELECT"** först.

```
mysql> SELECT * FROM test WHERE namn='tjatte';
+-----+
| namn   |
+-----+
| tjatte |
+-----+
1 row in set (0.00 sec)
```

Som vi ser så verkar en post matcha **"WHERE namn='tjatte'"** så är det den vi vill radera är det bara att sätta igång:

```
mysql> DELETE FROM test WHERE namn='tjatte';
Query OK, 1 row affected (0.03 sec)
```

Nu skall "tjatte" vara borta, vi kollar med **"SELECT"** igen:

```
mysql> SELECT * FROM test WHERE namn='tjatte';
Empty set (0.00 sec)
```

Nu vet vi att "tjatte" är borta!

Radera tabeller

Ibland vill man ta bort en hel tabell. Det kan man göra med **"DROP TABLE"**. Kommandon som börjar med DROP skall man vara extremt försiktiga med, nu snackar vi riktigt destruktiva saker, och som vanligt inget **"undo"**.

```
mysql> DROP TABLE test;
Query OK, 0 rows affected (0.34 sec)

mysql>
```

Så, nu är tabellen **"test"** ett minne blott.

Skapa tabellen bilar

Nu skall du skapa tabellen bilar. Den skall innehålla fyra fält. Ett med **reg**, **marke**, **modell** och **arsmodell** (observera att vi undviker svenska tecken). Se exempel i lathunden för hur du skapar en tabell med flera fält.

Den skall se ut enligt skärmdumpen nedan och du skall fylla den med data som nedan.

Var noga med att det blir exakt som nedan. Använda de kommandon du lärt dig för att skapa tabellen. Se till att den är rätt innan du börjar mata in bilarna. När du matar in bilarna, se till att du matar in en hel post i taget. Alltså alla data om en bil i en fråga. Det finns exempel även på detta i lathunden. Resultatet skall bli exakt som detta:

```
mysql> EXPLAIN bilar;
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
| Field      | Type      | Null  | Key  | Default | Extra |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
| reg        | char(10)  | YES   |      | NULL    |      |
| marke      | char(50)  | YES   |      | NULL    |      |
| modell     | char(50)  | YES   |      | NULL    |      |
| arsmodell  | int(11)   | YES   |      | NULL    |      |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
4 rows in set (0.03 sec)

mysql> SELECT * FROM bilar;
+-----+-----+-----+-----+
| reg      | marke      | modell  | arsmodell |
+-----+-----+-----+-----+
| ABC123   | Saab       | 9-5     | 2003      |
| DEF123   | Volvo      | S80     | 2002      |
| GHI123   | Mazda      | 626     | 2001      |
| JKL123   | Audi       | A8      | 2001      |
| MNO123   | BMW        | 323     | 1998      |
| PQR123   | Ford       | Mondeo  | 2001      |
| STU123   | Volvo      | 740     | 1987      |
| VYX123   | Volkswagen | Golf    | 1988      |
| ABC456   | Volkswagen | Polo    | 2003      |
| DEF456   | Toyota     | Carina II | 1998      |
+-----+-----+-----+-----+
10 rows in set (0.00 sec)

mysql>
```

När du är klar och fått en tabell som ser ut som ovan kopierar du den och klistrar in i en texteditor och lämnar in. Du är nu klar med den första laborationen.

Lycka till!